

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 5351/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Ratatie 11, 01301 Vantaa
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Käsittelijä(t)

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

Helsingin yliopisto, 0313471-7
Osoite: PL 3, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Hakemus

14.04.2023, sähköpostitse

Tutkimus jatkaa xxxx (Helsingin yliopisto) ja xxxx (Helsingin yliopisto) aiempia lampitutkimuksia ja seurantaan Kilpisjärven alueella (tutkimusluvut MH 3754/2018, MH 2331/2019, MH 2561/2020, MH 5578/2021, MH 3867/2022, 124090 ja 127501 [MH 3076/2023]). Tarkoituksena on jatkaa kesällä 2019 aloitettua lampien veden lämpötilan ja auringon säteilyn jatkuvatoimista mittausta vuodella eteenpäin.

Tutkimus tuottaa tietoa, joka edesauttaa pohjoisten lampiekosysteemien suojelua sekä ilmastomuutoksen vaikutusten arviointia ja seurantaan. Päättämiskohteena ovat vuosien välinen vaihtelu lampien veden lämpötilassa ja jäiden lähdön ajankohdassa sekä subarktisten lampien pohjalevät. Pohjalevät ovat tärkeä osa luonnon monimuotoisuutta ja ne ylläpitävät hiilenkiertoa vesiekosysteemeissä. Tutkimuksessa selvitetään miten erot paikallisessa ilmastossa, lammen valo- olosuhteissa ja vesikemiassa vaikuttavat pohjalevy-yhteisöihin subarktisisissa lammissa. Tutkimuksen avulla ymmärretään paremmin pohjalevien välistä yhteisökoostumusta, sekä on mahdollista arvioida ilmastomuutoksen vaikutukset pohjoisten alueiden vesistöihin.

1. TUTKIMUSALUE

Tutkimusalue sijaitsee Kilpisjärvellä Mallatunturin ja Ailakkavaaran alueilla ja etukäteen valitut tutkimuslammet (n=40) liittyvät alueella aiemmin tehtyihin xxxx lampitutkimuksiin.

2. JATKUVATOIMINEN LAMPIEN VEDEN LÄMPÖTILAN JA AURINGON SÄTEILYN MITTAUS

Tutkimukseen liittyy jatkuvatoiminen lampien veden lämpötilamittaus lämpötila- ja säteilyloggerien avulla. Veden lämpötilan ja auringon säteilyn vaihtelun seuranta varten näihin pienilmastoltaan erilaisilla paikoilla sijaitseviin 40 lampeen (liitteet 1 ja 2) on vuonna 2019 asennettu jatkuvatoimiset loggerit (MH 2331/2019). Vedenalainen lämpötilaloggeri (HOBO MX2202 Pendant MX Temperature/Light Data Logger, kuva 1) tallentaa veden lämpötila- ja säteilytietoja tunnin välein. Loggeri on pieni, n. 3 x 6 x 2 cm, litteä metallinen laatta, joka kiinnitettiin rautalangalla yhden vedenalaisen kiven ympärille. Loggeriin liitettiin vielä pieni kohon avulla kelluva merkkilipuke laitteen löytymisen helpottamiseksi. Lämpötilaloggerit asennettiin paikoilleen kesällä 2019 (Ailakkavaaran lampiin 1.7.-15.8.2019 välisenä aikana ja Malla-tunturin lampiin 1.-15.8.2019 välisenä aikana), jonka jälkeen ne jätettiin vuodeksi paikoilleen tallentamaan lämpötilatietoja. Tässä tutkimuslupahakemuksessa anomme loggereille jatkolupaa kesän 2026 loppuun saakka (30.9.2026). Sen jälkeen loggerit poistettaisiin, mikäli jatkolupaa mittauksille ei ole saatu vuonna 2026. Tällaiset pitkän aikavälin seurantatutkimukset ovat harvassa, mutta ne ovat erittäin tärkeitä ilmastomuutoksen vaikutusten seurannassa.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää luvan liikkumiseen Mallan luonnonpuistossa merkittyjen reittien ulkopuolella ja asentaa jatkuvatoimisia veden lämpötilaa ja valaistusta mittaavia loggereita. Hakemuksen mukainen tutkimus on jatkoa alueella aiemmin tehdyille lampitutkimuksille (tutkimusluvut MH 3754/2018, MH 2331/2019, MH 2561/2020, MH 5578/2021 ja MH 3867/2022). Tutkimuslampia on 40 kpl, ja niistä 13 sijaitsee Mallan luonnonpuistossa loput 27 perustettujen luonnonsuojelualueiden ulkopuolella Kilpisjärven-Ailakkavaaran alueella.

Mallan luonnonpuiston ulkopuolisten alueiden osalta kyseessä on maanomistajan suostumus, johon ei voi hakea muutosta. Lupa ja suostumus koskevat myös tutkimuksessa avustavia henkilöitä.

Loggereita on tarkoitus pitää lammissa lupa-ajan loppuun asti.

Tutkimuskohteina oleviin 40 lampeen asennettiin vuonna 2019 luvan MH 2331/2019 nojalla vedenalaiset loggerit (HOBO MX2202 Pendant MX Temperature/Light Data Logger), jotka tallentavat veden lämpötila- ja säteilytietoja tunnin välein. Loggeri on n. 3 x 6 x 2 cm:n kokoinen litteä metallilaatta, joka on rautalangalla kiinni vedenalaisen kiven ympärillä. Loggeriin on liitetty kelluva merkkilipuke laitteen löytymisen helpottamiseksi.

Pääasiallisena tutkimuskohteena ovat vuosien välinen vaihtelu lampien veden lämpötilassa ja jäiden lähdön ajankohdassa sekä subarktisten lampien pohjalevät. Pohjalevät ovat tärkeä osa luonnon monimuotoisuutta, ja ne ylläpitävät hiilenkiertoa vesiekosysteemeissä. Tutkimuksessa selvitetään miten erot paikallisessa ilmastossa, lammen valo-olosuhteissa ja vesikemiassa vaikuttavat pohjalevyhteisiin subarktisisissa lammissa. Tulosten avulla on mahdollista arvioida ilmastomuutoksen vaikutuksia pohjoisten alueiden vesistöihin.

Lupa ja suostumus eivät oikeuta maastoliikenteeseen.

Alkaa: 01.10.2025

Päättyy: 30.09.2026

Tutkimusalue on esitetty liitteessä 1.

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Mallan luonnonpuisto on perustettu luonnonsuojelulain 71/1923 1 §:n mukaiseksi yleiseksi luonnonsuojelualueeksi sen luonnon säilyttämiseksi koskemattomana sekä tieteellistä tutkimusta varten (HE 24/1922).

Luonnonsuojelulain (9/2023) 49 §:n mukaan luonnonpuistossa on luontoa muuttava toiminta kielletty, eikä siellä saa ottaa taikka vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia.

Mallan luonnonpuistossa liikkuminen merkittyjen polkujen ulkopuolella on lumettomana aikana kielletty. Myös kasvillisuuteen ja maaperään kajoaminen on kielletty. Metsähallitus voi antaa luvan tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuvaan näytteenottoon ja liikkumiseen polkujen ulkopuolella. Hakemuksessa kuvatun kaltaisia pitkän aikavälin seurantatutkimuksia on vähän, ja ne ovat tärkeitä mm. ilmastonmuutoksen vaikutusten seurannassa.

Mallan luonnonpuisto on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena suojelualueena (FI1300102).

Suurin osa Mallan Natura-alueella sijaitsevista näytteenottolammista ovat suojeluperusteena olevaa luontotyyppiä 3110 Karut kirkasvetiset järvet. Osa lammista on niin pieniä, ettei niitä ole kuvioitu ympäröivästä luontotyyppistä erilleen. Näytteenotto tai loggerit eivät vaikuta luontotyyppin edustavuuteen, eikä suojeluperusteena olevia kasvi- tai eläinlajeja esiinny pikkulammissa.

Tutkimuksesta ei yksinään tai yhdessä muiden Natura-alueeseen kohdistuvien suunnitelmien tai hankkeiden kanssa aiheudu merkittävää heikennystä alueen suojeluperusteena olevilla luontotyypeille tai lajeille.

Arvio luvan mukaisen toiminnan vaikutuksesta Natura 2000 -arvoihin

Metsähallitus katsoo, ettei luvan ehtojen mukainen toiminta merkittävästi heikennä Mallan Natura 2000 -alueen (FI1300102) suojeluperusteena olevia luonnonarvoja.

Lupaehdot

Tutkimus ei saa häiritä muita alueella tapahtuvia tutkimuksia. Kaikki tutkimusvälineet on haettava maastosta pois ennen lupa-ajan päättymistä.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa tallaantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää, pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Aktiivihavainnoinnin yhteydessä saa kerätä näytteitä ainoastaan lajinmäärittystä varten tai museonäytteeksi, siinä laajuudessa kuin se on edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämätöntä.

Säilytettävät näytteet tulee toimittaa luonnontieteelliseen museoon. Näytteitä ei saa myydä eikä vaihtaa.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvansaajan tulee raportoida vuosittaisesta luvan käytöstä toimintavuotta seuraavan vuoden helmikuun loppuun (28.2.) mennessä. Raportti lähetetään Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi) ja aihekentässä mainitaan tämän luvan asianumero MH 5351/2025.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (83/1938) 18 §
Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista kansallispuistoista ja luonnonpuistoista (932/1981) 5 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49 § 51 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5 §, 21.1 § ja 24.1 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista (96/2024) 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

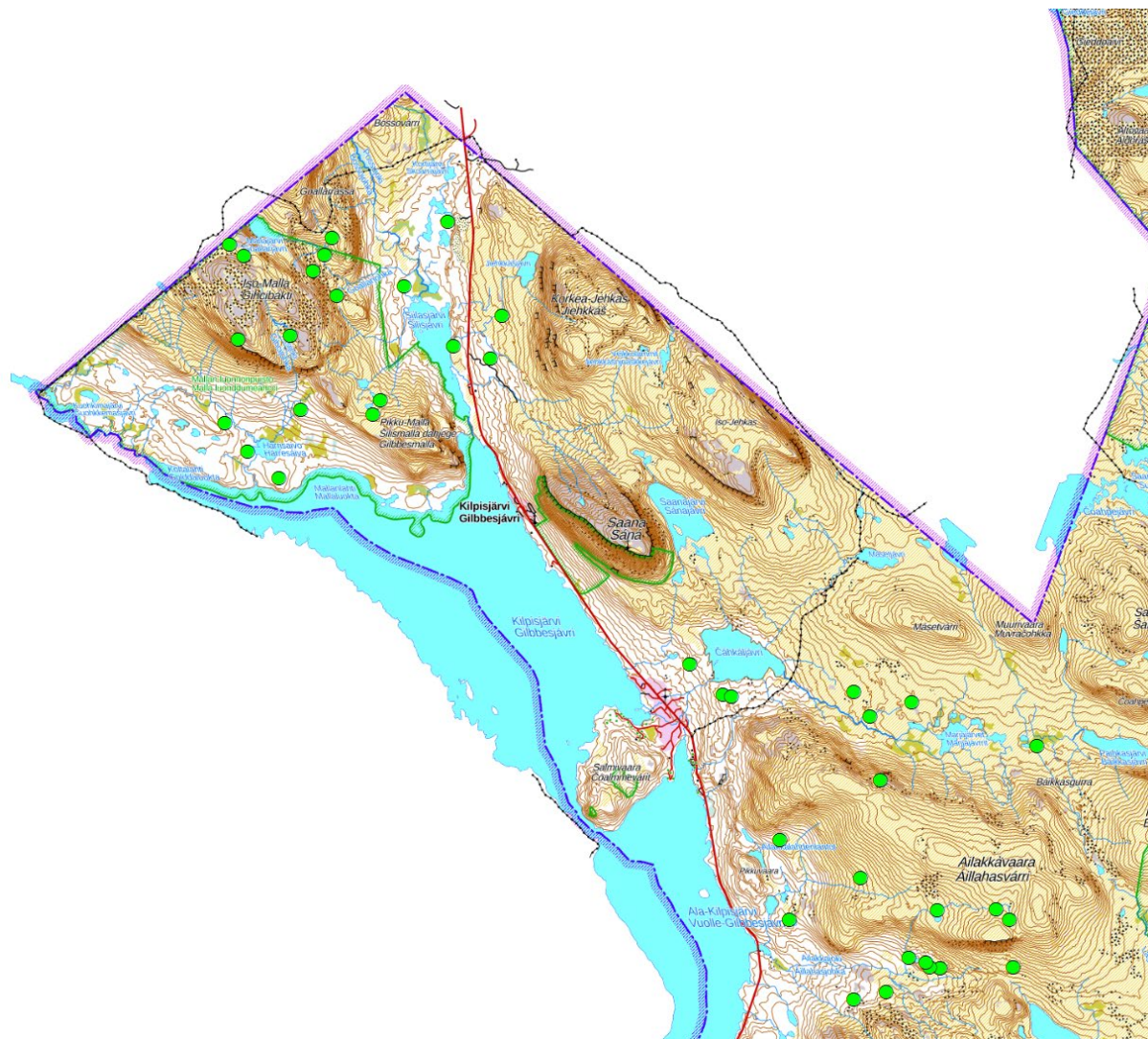
Liitteet:

Tutkimuslupa-alueet
Valitusosoitus

Tiedoksi:

Metsähallitus
Kunnat
ELY
LS-yhdistykset

Liite 1. Tutkimuslupa-alueet merkitty vihreällä värillä.

VALITUSOSOITUS

Metsähallituksen luontopalvelujen päätökset luonnonsuojelulain mukaisissa asioissa (Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134.2 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytä avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikakohta.

Lähtetämisajankohdan määrittäminen saapumisajankohdaksi edellyttää, että lähtetämisajankohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 90101 Oulu
Puhelin: +358 295642800
Faksi: +358 295642841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi